

Søknadsbehandling og innvilgelsespraksis

- Kommunens skjønn ved tildeling av bevilling
- Ambulerende bevilling og bevilling for enkeltanledning

Bevillingsplikt

- **Alkoholoven § 1-4 a:**
«Salg, skjenking og tilvirkning av alkoholholdig drikk kan bare skje på grunnlag av bevilling etter denne lov.»
- Alkoholovens grunnleggende prinsipp
- Bevillingssystemet er et viktig virkemiddel
- Kommunen har stor frihet, men også ansvar

Bevillingshaver, jfr. § 1-4 b

- Bevilling gis til «den for hvis regning virksomheten drives»
- Den juridiske enheten som har den direkte økonomiske interessen i og ansvaret for salget, skjenkingen eller tilvirkingen.
- **Juridiske personer**
 - Opptrer utad som en enhet
 - Kommune, aksjeselskap, datterselskap
- **Fysiske personer**
 - Enkeltpersonforetak

Én eller flere bevillinger?

- **Hovedregel:**
 - Hvert sted egen bevilling
- **Unntak:**
 - Steder med nær driftsmessig tilknytning
- **Kontrollhensyn står sentralt**
 - Fremstår virksomheten som ett eller flere skjenkesteder?
 - Felles målgruppe?

Bevillingsperioden, § 1-6 (2)

Gis for perioder inntil 4 år:

- Bevilling til salg av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol
- Skjenking av all alkoholholdig drikk
- Opphører senest 30. juni året etter at nytt kommunestyre tiltrer

Fornyelse av kommunale bevillinger

- **Utgangspunktet:**

- Bevillingen bortfaller ved utløpet av bevillingsperioden
- Samme vurdering og plikter som ved ny søknad

- **Alkohol. § 1-6 (5)**

- Fristforlenging
- Bevillingen fortsetter å være gyldig inntil utgangen av den måned vedtak er truffet
- Gjelder ikke utover 3 mnd. og kun der saksbehandlingen ikke er ferdig

Alkoholoven § 1-7

- Bevilling for salg og skjenking gis av kommunen
- Forvaltningslovens bestemmelser kommer til anvendelse
- Utrede/Innhente uttalelse, fvl. § 17
- Begrunnelsesplikt, fvl. § 24
- Pålegg om dokumentasjon
- Gi melding og registrere

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kommunens skjønnsutøvelse, jfr. § 1-7a

- Lovfesting av lovlige hensyn
- Ikke uttømmende oppregning
- Alle hensyn som fremmer alkohollovens formål er relevante
- Avgjørelsen må være saklig begrunnet
- Kan anvende et snevrere skjønnstema
- Hensynene kan slå begge veier
- Store variasjoner mellom kommunene

Hensyn nevnt i loven

- *Antall salgs- og skjenkesteder*
- *Stedets karakter*
- *Stedets beliggenhet*
- *Målgruppe*
- *Trafikk- og ordensmessige forhold*
- *Næringspolitiske hensyn*
- *Hensynet til lokalmiljøet*
- *Om bevillingssøker eller andre med vesentlig innflytelse på virksomheten er egnet til å ha bevilling.*

Andre saklige hensyn

- Kontrollhensyn
 - Størrelse
 - Innredning
 - Stedets egenkontroll
- Tidligere erfaring med skjenkestedet
- Miljøhensyn
- Partipolitikk

Usaklige hensyn

- Ingen fastsatte grenser i alkoholloven
- Alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper setter grensene
- Myndighetsmisbrukslæren
- Resultatet : vedtaket kan kjennes ugyldig
- Må se vekk fra uttalelser som er basert på utenforliggende hensyn

Eks. på usaklige hensyn

- Om de ansatte er organisert, har inngått tariffavtale eller om virksomheten driver ved hjelp av streikebrytere
- Bevillingssøkers politiske standpunkt
- Bevillingssøkers alkoholpolitiske syn
- Hudfarge, religion, legning, medlemskap

Kommunale retningslinjer for skjønnnet

- Kan angi hvilke hensyn og avveininger skjønnnet skal bygge på.
- Blir da ikke et helt «fritt» skjønn i hver enkelt sak
- Eks: skille mellom serveringssted
- Må ikke anvendes slavisk, men forsvarlig
- Fravikelse krever særskilt begrunnelse

Saksbehandlingsfeil

- **Kommunen har anvendt usaklige hensyn:**
 - Saksbehandlingsfeil
 - Forvaltningsloven § 41
 - Kan feilen ha virket inn på resultatet?

Omgjøring av vedtak ved ugyldighet

- **Fvl. § 35 (1) c**
 - Hva skyldes feilen?
 - Kan parten bebreides?
 - De faktiske forutsetningene som vedtaket bygger på er feil
 - Hvor tungtveiende er hensynene som taler for omgjøring?

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Alkohol. §§ 3-2 og 4-3

«Det kan settes vilkår for bevillingen i samsvar med alminnelige forvaltningsrettslige regler.»

Vilkår i bevillingsvedtaket

- Instrument for å styre bevillingshaver
- Forbehold som begrenser rekkevidden av bevillingen
- Kan lette kontroll og muligheter for inndragning
- Viktig med bevisst bruk

Krav til vilkåret

- Saklig sammenheng
- Lovens ordlyd, bakgrunn og formål står sentralt i vurderingen
- De offentlige behov og interesser må holdes opp mot de virkninger vilkåret vil få for bevillingshaver
- Kreves en tett forankring til loven, sml. § 1-7 a

Saklig sammenheng

- Aldersgrense
- Spiseplikt, meny, bordservering
- Ordensvakter
- Krav til utforming
- Ikke fastsette enhetspriser eller operere med rabatter
- Forbud mot annen virksomhet
- Krav til brannvern, Mattilsynet
- Ansatte ikke konsumere alkohol i arbeidstiden

Uforholdsmessig tyngende

- Nært tilknyttet vilkåret om saklig sammenheng: Jo klarere vilkåret fremmer lovens formål, desto tyngre vilkår kan aksepteres.
- Vilkåret må ikke gripe inn i bevillingshavers personlige integritet eller frihet.
- Vilkåret kan ikke ha form av å være et økonomisk vederlag eller tilleggssytelse

Virkning av ugyldige vilkår

- Kan overprøves av klageinstansen
- Alt. 1: vilkåret faller bort mens vedtaket forøvrig blir stående
- Alt. 2: bortfallet av vilkåret gjør at hele forutsetningen for vedtaket svikter
- Nye vilkår, kun i tråd med fvl. § 35

Brudd på vilkår

- Inndragningsgrunnlag, §§ jfr. 1-8 & 4-7
- Kan få betydning ved søknad om fornyelse, jfr. § 1-7 a
- Omgjøring/tilbakekall, jfr. fvl. § 35

Ulike typer bevilling

- **Alminnelig bevilling § 1-6 (2):**
 - Bevilling for enkeltanledning
 - Bevilling for en bestemt del av året
- **Bevilling til sluttet selskap § 4-5**
 - Ambulerende bevilling

Bevilling for enkeltanledning

- **Hjemmel: Alkohol § 1-6 (2) 2. pkt**
- Både salgs- og skjenkebevilling
- Må knytte seg til en bestemt begivenhet
- Må gis særskilt bevilling for hvert arrangement
- Utvidelse av skjenkebevillingen

Bevilling for enkeltanledning

- Det avgjørende er arrangementet og varigheten
- Max 3-6 dager
- Må fremgå klart når den starter og slutter, jfr. «bestemt»
- Oppfyller ikke vilkår for ambulerende bevilling (sluttet selskap)
- Gjestene er feks. invitert via annonser, plakater, Facebook, eller andre sosiale medier.

Bevilling for en bestemt del av året

- **Hjemmel: Alkohol § 1-6 (2) 2. pkt**
- Både salgs- og skjenkebevilling
- Sommersesongen
- Perioden før jul
- Gjelde for flere deler av året
- Ikke gjelde en del av året
- Kombineres med statlig bevilling

Øvrige krav v/alm. bevilling

- **Utredning**

- Skal innhente uttalelse fra sosialtjenesten og politi, jfr. § 1-7 (2)
- Kan innhente uttalelse fra skatte- og avgiftsmyndighetene, jfr. § 1-7 (2)

- **Krav til vandel**

- Bevillingshaver, jfr. 1-7 b
- Styrer og stedfortreder, jfr. § 1-7 c (4)

- **Krav til alder**

- Styrer og stedfortreder må være over 20 år, jfr. 1-7 c (3)

Øvrige krav v/alm. bevilling

- Ikke krav til kunnskapsprøve, jfr. § 1-7 c (3)
- Kan gis unntak for kravet om stedfortreder dersom urimelig, jfr. § 1-7 c (1)
- Gebyr:
 - Beregnes etter omsatt mengde alkoholholdig drikk, men minimum minstegebyr på salg: 1.350 kr, skjenking: 4.000 kr, jfr. forskriften § 6-2
 - Minstegebyr kan i spesielle tilfeller settes lavere
- Kan ikke kjøpe alkohol engros, jfr 1-4 c (2)

Ambulerende skjenkebevilling

- **Hjemmel: Alkoholoven § 4-5**
- Kun for skjenking, ikke salg
- Kommunestyret oppretter et bestemt antall
- Bare for sluttede selskaper som eksempelvis bryllup, jubileum, konfirmasjon

Krav til deltakerne

- Krav til de som deltar
- Sluttet krets av personer
- Ikke for utenforstående. Må ha tilknytning
- Ingen grense i forhold til antall

Eks. der en **må** ha ambulerende bevilling

- Dersom man leier lokale + flere tjenester (f.eks. vasking, servering o.l.) av utleier.
- Dersom man tar betalt for alkohol.
- Dersom lokalet festen skal holdes i har en serveringsbevilling.

Øvrige krav

- Ikke krav til å innhente uttalelse
- Krav til styrer og stedfortreder
 - Alder 20 år, men ikke kunnskapsprøve, jfr. § 1-7 c (3)
 - Kan gis unntak for stedfortreder dersom urimelig
- Gebyr
 - 280 kr per gang, jfr. forskriften § 6-2
- Kan ikke kjøpe alkohol engros, jfr. 1-4 c, andre ledd

Bevillingsplikt?

- Alltid når skjenking skjer mot vederlag, jfr. §§ 1-4 a og 1-4
- Ikke bevillingsplikt når:
 - Verten holder drikkevarene
 - Deltakerne har betalt for drikkevarene på forhånd (spleiselag)
 - Gjestene nyter medbragt
- § 8-9, kan være krav om bevilling selv om skjenkingen skjer uten vederlag

Fylkesmannen i Møre og Romsdal

Kontaktinfo:

Marina Opstad
Rådgivar v/justis- og
beredskapsavdelingen

Fylkesmannen i Møre og Romsdal
Fylkeshuset, 6404 Molde
Tlf.: 71 25 84 42

E-post:

marina.opstad@fylkesmannen.no

Web: www.fylkesmannen.no/mr

